Contributed by SAP
woensdag, 04 augustus 1999 -

De Socialistische Arbeiderspartij (SAP) komt op voor een socialistisch en ecologisch alternatief voor het heersende kapitalisme. Vijftien jaar geleden, na de val van de Berlijnse muur, kondigden liberale denkers “het einde van de geschiedenis” af. Het kapitalisme zou overal in de wereld democratie en welvaart brengen. Wat zien we vandaag? Twintig miljoen werklozen en zestig miljoen armen in Europa. Sociale afbraak en ondraaglijke stress, flexibiliteit en bestaansonzekerheid. Rauw kapitalisme, doffe ellende en etnische zuiveringen in het Oosten. Honger, oorlogen en volkerenmoorden in de derde wereld. En een ecologische dreiging die wel eens echt voor het einde van de wereld zou kunnen zorgen. Nog nooit was er zoveel wetenschappelijke kennis en rijkdom om met z’n allen gelukkig te kunnen leven. Maar nog nooit waren de ongelijkheden wereldwijd zo groot. De 400 rijkste multimiljardairs bezitten evenveel als de armste helft van de wereldbevolking. Eén conclusie dringt zich op: als enige stuurman aan boord van deze planeet heeft het kapitalisme gefaald. De geschiedenis begint pas. Deze sociale ongelijkheid, de uitbuiting en de onderdrukking en de desastreuze gevolgen voor de natuur liggen ingebed in het systeem. Hervormen wat fundamenteel fout zit, helpt niet. Revolutie blijft daarom een actueel idee. De SAP staat met beide voeten in de alledaagse realiteit en wil die realiteit ingrijpend veranderen. Laten we onze eigen geschiedenis schrijven! Wij willen een wereld gebaseerd op het bestaansrecht en de waardigheid van elk individu, en niet op het eigendomsrecht en op de wetten van de vrije markt. Een wereld gebaseerd op de bevrediging van de sociale behoeften en niet op de jacht naar winst. Een wereld van en voor de mens, niet het kapitaal. Dat is wat wij socialisme noemen.

Naar een linkse politieke herschikking

De SAP is een organisatie van vrouwen en mannen die wars van alle mythes en dogma’s actief zijn in de sociale bewegingen, de vakbonden, het verenigingsleven. Er is veel weerstand tegen de gevolgen van de neoliberale politiek. De leden van de SAP doen volop mee aan de strijd van deze sociale bewegingen en trachten die strijd te bundelen, sterker te maken. Arbeiders, vrouwen, jongeren, holebi's, migranten... allen moeten ze hun eigen bewegingen opbouwen, hun eigen eisen formuleren en via strijd doordrukken. In dat opzicht zijn wij de partij van de zelforganisatie. Hierin schuilt geen tegenstelling. Ons nut bestaat uit de ervaring van onze leden, onze kennis van de geschiedenis van de klassenstrijd, ons programma, onze internationalistische visie dankzij ons lidmaatschap van de Vierde Internationale. Maatschappijverandering ontstaat niet spontaan. De heersende klasse staat nooit haar macht vrijwillig af. De sociale bewegingen botsten onophoudelijk op de muur van de macht, afgeschermd door de politiek. Politiek lobbywerk maakt je afhankelijk. Daarom moeten sociale bewegingen zelf aan een politieke kracht bouwen die wortelt in de beweging van de mensen. Daarom ondersteunt de SAP alle pogingen om tot een linkse politieke herschikking te komen, een nieuwe democratische en pluralistische linkse kracht. Hoe sterker de SAP, hoe luider de stem voor zo'n aanpak.

De SAP is internationalistisch

De kapitalistische concurrentie kent letterlijk geen grenzen. Door niemand verkozen instellingen als IMF en Wereldbank dicteren nationale staten hoeveel ze moeten bezuinigen op sociale uitgaven. Europa doet volop mee aan deze kapitalistische concurrentieoorlog. De Europese Monetaire Unie is ondemocratisch en antisociaal. Het is het instrument van de Europese kapitalisten om beter te kunnen wedijveren met andere economische blokken zoals Japan en de USA. In heel de wereld is er veel verzet tegen de gevolgen van de neoliberale politiek. Maar dat verzet is versnipperd. Alle onderdrukten en uitgebuitenen moeten zich over de grenzen heen verenigen. De emancipatie van de arbeiders en de volkeren zal nooit binnen de grenzen van één land lukken. Er is nood aan een internationalistische praktijk, aan een daadwerkelijke internationale organisatie. De SAP maakt deel uit van zo'n organisatie, de Vierde Internationale. Die werd opgericht in 1938 en is de vierde poging in de geschiedenis om alle revolutionaire krachten te verenigen. Vandaag telt de Vierde Internationale afdelingen in 35 landen van alle continenten. Door actief te zijn in een Internationale, leren we de wereld te bekijken door de bril van de Russische mijnwerker, de Chinese student, de Mexicaanse indiaan, de Algerijnse vrouw, de Europese arbeiders. In Europa werken de afdelingen

van de Vierde Internationale nauw samen. Ze zijn actief voor een strijdbaar Europees syndicalisme, in de Europese Marsen tegen Werkloosheid, in de strijd voor de opheffing van de derde wereldschuld, in de strijd tegen Fort Europa voor een menselijk asielbeleid, in de strijd tegen de opgang van uiterst rechts...

De Vierde Internationale

De SAP is de Belgische afdeling van de Vierde Internationale. De vierde, omdat de andere drie verdwenen zijn - hetzij door politieke of organisatorische ineenstorting.

De Vierde Internationale heeft brede historische, theoretische en praktische grondslagen. Zo is er een directe continuïteit tussen de socialistische linkerzijde van voor de Eerste Wereldoorlog en de democratische communistische linkerzijde die nadien wortel schoot. We sommen enkele van onze historische referenties op om duidelijker te maken wie we zijn. Wij identificeren onszelf met Karl Marx, Friedrich Engels, Rosa Luxemburg, V.I. Lenin en Leon Trotsky. Ook Tsjernisjevski, Plekhanov, Hilferding, Otto Bauer, Gramsci, Georg Lukacs, Pannekoek, Alexandra Kollontai, Che Guevara en onze gezaghebbende kameraad Ernest Mandel, die in 1995 overleed. Ze hebben samen met vele anderen een bijdrage tot onze analyse en theorie geleverd.

Het spreekt van zelf dat men een organisatie, die strijdt voor een socialistische revolutie, enkel kan opbouwen indien men rekening houdt met elke specifieke nationale context. Bovendien moet men aanknopen bij de beste tradities van alle plaatselijke stromingen van de arbeidersbeweging. Dat betekent ook dat men deelneemt aan en leert van de belangrijkste revolutionaire ervaringen van deze eeuw: Castrisme, Maoisme, Sandinisme, revolutionair populisme, bevrijdingstheologie e.a.

De Vierde Internationale kenmerkt zich door een open en kritische aanpak van de marxistische theorie. Daarom zijn we in staat om de belangrijke veranderingen op sociaal, economisch, politiek en cultureel vlak - die het aanschijn van de wereld tijdens de laatste 20 jaar grondig hebben gewijzigd - te begrijpen. Wij leven in een wereld die gebaseerd is op uitbuiting en verdrukking, ongelijkheid en sociale onrechtvaardigheid. Minder dan ooit kan de 'klassenstrijd' herleid worden tot een simplistische confrontatie op de werkvloer tussen Arbeid en Kapitaal. Nochtans is dat het terrein waar de werkende klasse - de enige sociale kracht die in staat is om het kapitalisme omver te werpen om de samenleving te leiden naar emancipatie - de krachtsverhouding t.o.v. het Kapitaal bepaalt. Maar, meer dan ooit, zal de proletarische beweging in samenwerking optreden met andere sociale bewegingen: feministische, ecologische, antiracistische, multi-etnische, culturele, wetenschappelijke en derdewereldbewegingen, net zoals bewegingen die ijveren voor gelijke rechten en groeperingen die strijden tegen rassen-, seksuele en nationale discriminatie. Allemaal bewegingen die zich verzetten tegen de tendens om alles in het menselijke leven tot koopwaren te herleiden. Die tendens negeert de echte waarde van mensen, ideeën en waarden.. De Vierde Internationale werd boven de doopvont gehouden tijdens de jaren '30, in de meest donkere periode van de 20e eeuw. Het Stalinisme had de macht gegrepen in de Sovjet-Unie evenals in alle Communistische partijen daarbuiten. Fascistische of autoritaire regimes waren aan de macht in Italië, Portugal, Duitsland, Spanje en Frankrijk. De socialistische partijen waren ontredderd en schaarden zich achter de belangen van hun nationale burgerij. Dit alles leidde tot een verschrikkelijke wereldoorlog.

De Vierde Internationale zag wat er aan de hand was en bood weerstand. Het kostte haar soms duizenden slachtoffers omdat we nooit, op geen enkel moment, een compromis sloten met de heersers op deze wereld: niet met de despotische Sovjetbureaucratie, en niet met het Westerse kapitalisme, of dit nu een democratisch of een fascistisch gelaat had. We bleven altijd een dubbel motto trouw: democratisch ('de emancipatie van de arbeiders zal het werk van de arbeiders zelf zijn') en internationalistisch ('socialisme zal internationaal zijn, of nooit bestaan!'). Vandaag is de Vierde Internationale aanwezig in meer dan 40 landen. Niet uit nostalgie naar het verleden, wel met een actuele en militante politieke overtuiging. Waar er uitbuiting en verdrukking is, zal er ook weerstand en strijd zijn. Een permanente strijd die meer kracht verwerft naarmate er een

perspectief is voor de socialistische emancipatie van de mens. De kans op succes is des te groter wanneer de meest bewuste en dynamische militanten zich organiseren in een revolutionaire socialistische partij die discussieert, nadenkt, actie voert en zich opbouwt. Het Stalinisme is dood en de sociaal-democratie is bekeerd tot het neoliberalisme en aan de linkerzijde gaapt een groot vacuüm.. Om dit vacuüm op te vullen en vooruitgang te boeken, hebben we nood aan praktische samenwerking en aan een open debatcultuur tussen alle antikapitalistische stromingen, ondanks hun verschillende historische oorsprong, trajecten en politieke cultuur. Zo'n samenwerking is mogelijk en hoogst noodzakelijk. In deze niet-sectaire en radicale geest van eenheid, bereidt de Vierde Internationale zich voor op de komende strijd. Doe met ons mee!